

Beantwoording artikel 32 vragen

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

30 september 2025

Kenmerk

Z/25/089078 / D/25/196911

Portefeuillehouder

Walther Kok

Portefeuille

Huisvesting statushouders en inburgering

Opsteller

Matthijse, Sharon

Onderwerp

Beantwoording Schriftelijke vragen art. 32 RvO van VVD inzake Voortgang uitvoering Spreidingswet en situatie Brede Dijk

Beantwoording van de vragen**Artikel 32 vragen in relatie tot Voortgang uitvoering Spreidingswet en situatie Brede Dijk****Uitvoering Spreidingswet**

In April 2024 zijn diverse vragen van VVD Oudewater ten aanzien van de Spreidingswet beantwoord. Echter, in de beantwoording was op dat moment nog veel onduidelijk en deze duidelijkheid is later ook niet gekomen. We zijn inmiddels 1,5 jaar verder en VVD Oudewater vraagt een update van deze antwoordsset waarbij met name wordt ingegaan op de volgende vragen: 1b, 1d, 2, 3, 4, 4a, 4b, 5 (geheel), 6 (geheel) en 8. Het verzoek is om de update op te nemen in de eerder verstuurde beantwoording zodat de ontwikkeling helder is.

1b. Is de gemeente voorbereid op het uitvoeren van haar wettelijke taken i.r.t. opvang van deze groepen, bijvoorbeeld ten aanzien van gecontracteerde zorg?

De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid m.b.t. de Spreidingswet en bereidt zich op de uitvoering daarvan voor. Zodra er duidelijk is op welke doelgroep de aandacht wordt gevestigd zullen er alle mogelijke maatregelen genomen worden met betrekking tot het inzetten van voorzieningen. Dat geldt dus ook voor eventueel benodigde gecontracteerde (jeugd)zorg.

[Update Q3 2025] De uitruilafspraken worden momenteel uitgewerkt. De keuze voor een extra inspanning op de taakstelling statushouders zal iets vragen van de lokale inburgeringsketen en mogelijk leiden tot een kleine stijging in de afname van voorzieningen zoals (jeugd)zorg. De betreffende partners zullen worden betrokken in de uitwerking. Deels wordt hier ook nu al, bijvoorbeeld bij de aanbesteding voor WMO begeleiding, rekening mee gehouden. Het aanbod moet immers, los van een eventuele extra stijging van het aantal statushouders, worden aangepast aan de groeiende (culturele) diversiteit in de samenleving als geheel.

1d. Wanneer wordt gekozen voor de opvang van asielzoekers buiten de gemeente, wat betekent dit voor deze verantwoordelijkheden?

Op dit moment is nog niet duidelijk op welke wijze we invulling geven aan onze wettelijke taak in het kader van de Spreidingswet. In eventuele samenwerking met een andere gemeente, worden ook afspraken over verantwoordelijkheden gemaakt.

[Update Q3 2025] Deze vraag is niet relevant aangezien de colleges van Woerden en Oudewater overeengekomen zijn dat Oudewater een extra aandeel statushouders voor haar rekening neemt.

2. Voor welk deel van deze wettelijke taken wordt de capaciteit extern verzorgd en welke taken komen ten laste van eigen capaciteit, inclusief gemeenschappelijke regelingen zoals Ferm Werk?

Vanuit de Wet Inburgering heeft de gemeente de aanvullende taak statushouders te huisvesten en hen in te burgeren. Hierbij spelen partijen als de Woningraat, Vluchtelingen Steunpunt Groene Hart en Ferm Werk een belangrijke rol. Zowel provincie als gemeente monitoren de uitvoering van deze wettelijke taak. Zodra de uitvoering van deze taken niet meer haalbaar is anticiperen we met alle mogelijke wettelijke en maatschappelijke middelen die we ter beschikking hebben.

[Update Q3 2025] Bovenstaande beantwoording geldt nog steeds. Als aanvulling hierop per thema de betreffende capaciteit:

- Huisvesting: het beleid en de uitvoering rondom huisvesting komt intern ten laste van beleidsambtenaren Statushouders en Wonen, in combinatie met de uitvoering van Ferm Werk en beleid en uitvoering van De Woningraat.
- Inburgering wordt aangestuurd door de beleidsambtenaar Statushouders, in samenwerking met beleidsambtenaren vanuit Ferm Werk. Extern zijn VluchtelingenWerk, het Stadsteam en de (in U16-verband) gecontracteerde taalaanbieders betrokken.
- Aanvullende zorg en ondersteuning vanuit Jeugd of WMO: waar nodig worden beleidsambtenaren WMO(-maatwerk) en Jeugd betrokken. Extern komt dit grotendeels terecht bij het Stadsteam en (gecontracteerde) zorgaanbieders.

3. Wat is onze en van buurgemeenten de ervaring of de extern toebedeelde capaciteit voldoende is of dat de gemeente alsnog moet bijspringen met eigen capaciteit?

Vooralsnog is hier geen zicht op.

[Update Q3 2025] Landelijk wordt gezien dat een stijgende taakstelling voor een stijgend beroep op de inburgeringsketen en voorzieningen zorgt. Het is niet aannemelijk dat de gemeente eigen capaciteit zal moeten inzetten.

4. Hoe wordt de impact van opvang op de eigen en gecontracteerde capaciteit ingeschat?

Dit alles is afhankelijk van de te maken keuzes hierin en is nu nog niet in kaart gebracht. Uitbreiding van taken vraagt uiteraard ook om een uitbreiding van capaciteit, zowel gemeentelijk als van andere partners, gecontracteerd of niet.

[Update Q3 2025] Intern vraagt deze opgave om de nodige (beleids)capaciteit bij team Wonen en Werk & Inkomen. Dat geldt ook voor externe partners, die in dit proces mee zullen worden genomen.

4a. Aanvullend: Is formatie (FTE) uitbreiding noodzakelijk en is dit gezien de arbeidsmarkt krapte realistisch?

Het is nog niet bekend of en welke uitbreiding van taken er noodzakelijk is. Zodra hier meer over bekend is, kan er gericht gezocht worden naar eventuele uitbreiding van benodigde capaciteit. Wel is gemeentelijk al geanticipeerd op de voorbereiding van de Spreidingswet, door het aanstellen van een medewerker binnen het sociaal domein die zich met vluchtelingen bezighoudt en een opgavemanager die ook voor Oudewater de vraagstukken rondom dit onderwerp coördineert.

[Update Q3 2025] Bovenstaande reactie geldt nog steeds. De uitruilafspraken worden momenteel uitgewerkt. Dit vergroot de druk op de interne organisatie, zeker gezien de uitdagingen die al bestaan met betrekking tot het woningaanbod en integratie.

4b. Bijvoorbeeld Ferm Werk heeft haar zorgen uitgesproken over de capaciteit die de groei van het aantal statushouders vraagt. Herkent u deze zorg? Bestaat het risico dat de dienstverlening voor andere taken afneemt? Op welke terreinen speelt deze zorg nog meer?

We kennen deze zorg en anticiperen, binnen de huidige capaciteit, op uitvoering van onze taakstelling. Vooralsnog leidt dit niet tot de afname van dienstverlening op andere taken.

[Update Q3 2025] In de uitwerking van de uitruilafspraken zullen partners worden betrokken zodat zij zich tijdig kunnen voorbereiden. De krappe arbeidsmarkt zorgt inderdaad voor risico's mocht uitbreiding van capaciteit aan de orde zijn. Dat geldt evenzo voor vrijwilligers.

5. Hoe wordt naast de benodigde capaciteit, de financiële impact op de verschillende percelen ingeschat van opvang van deze verschillende doelgroepen? Aanvullend:

5a. In welke mate wordt de gemeente hierin gecompenseerd?

Zodra de gemeente er van het rijk wettelijke taken bij krijgt dan staat er een financiële vergoeding tegenover. Voor de taken rondom de Spreidingswet is de hoogte hiervan nog niet bekend. Deze wordt meegenomen in de septembercirculaire.

[Update Q3 2025] Oudewater wordt niet gecompenseerd voor taken in het kader van de Spreidingswet, omdat zij geen verplichting voor opvang van asielzoekers heeft (vanwege de uitruil met Woerden). Voor elke statushouder ontvangt de gemeente echter wel middelen voor inburgeringsvoorzieningen en uitvoering (middels de SPUK en het Gemeentefonds).

5b. Indien blijkt dat het gecompenseerde bedrag onvoldoende is, moet de gemeente dan uit de eigen begroting betalen of zijn er mogelijkheden voor het aanwenden van aanvullende middelen?

Op voorhand zijn er geen mogelijkheden voor het aanwenden van andere rijksmiddelen. In een volgende fase worden gevolgen voor de gemeente in beeld gebracht. Wellicht zijn er subsidiemogelijkheden voor uitvoering van taken/realiseren van voorzieningen.

[Update Q3 2025] Zie antwoord op 5a, niet van toepassing gezien de uitruilafspraken met Woerden.

5c. Wat zijn de financiële gevolgen wanneer wordt gekozen voor de opvang van asielzoekers buiten de gemeente?

Dat is niet bekend. Er zijn nog geen afspraken met andere gemeenten hierover, noch is er gesproken over de financiële gevolgen van het eventueel uitruilen van taken.

[Update Q3 2025] Niet van toepassing gezien de uitruilafspraken met Woerden.

6. Welke taken in de Sociale Basis voorziet de gemeente i.r.t. opvang van deze doelgroepen? Aanvullend:

6a. Hoe schat het college de bereidheid van de informele (zorg)partijen op de korte én lange termijn in?

Zodra er concreet sprake is van een toename van de opvang van doelgroepen gaan we hierover in gesprek met onze maatschappelijke partners. Vooruitlopend op eventuele toename, naar aanleiding van bijvoorbeeld de Spreidingswet, voeren we reeds gesprekken met onze belangrijkste partners.

[Update Q3 2025] Bovenstaand antwoord is nog steeds van toepassing. Maatschappelijke partners zijn bereid om mee te denken en gemotiveerd om bij te dragen, maar zijn daarbij afhankelijk van vrijwilligers of medewerkers en financiële middelen.

6b. Hoe schat het college in dat de ambitie die is opgenomen in het Sociaal Akkoord ten aanzien van de Sociale Basis onder druk komt te staan wanneer aanvullende taken i.r.t. opvang van deze doelgroepen erbij komt?

Daar kunnen we nog geen uitspraken over doen, omdat nog niet duidelijk is of en in welke mate er een toename is van de opvang van een specifieke doelgroep.

[Update Q3 2025] De (extra) opgave met betrekking tot statushouders verhoogt de urgentie om vraagstukken rondom integratie serieus te nemen en passend aanbod te creëren voor deze doelgroep. Dit is, zoals beschreven in 1b, ook relevant voor de bredere samenleving. Dit alles wordt in de sociale basis opgepakt door bestaande en nieuwe samenwerkingsverbanden tussen organisaties. Integratie betekent immers dat verschillende doelgroepen en generaties elkaar weten te vinden, wat bij uitstek past bij concepten als de 'zorgzame buurt'.

6c. Ben u voornemens de werkgroepen van het Sociaal Akkoord te gebruiken in dit vraagstuk?

Zodra er meer duidelijkheid is over de toename van opvang van specifieke doelgroepen zullen we met onze partners verder in gesprek gaan. Dat geldt ook voor de partners die zitting hebben genomen in de werkgroepen bij het tot stand komen van het Sociaal Akkoord.

[Update Q3 2025] Bovenstaand antwoord is nog steeds van toepassing, de betreffende partners (o.a. uit de inburgeringsketen) worden betrokken via de reguliere overlegstructuren.

Update aanpak Brede Dijk

Het college heeft de problemen in de Brede Dijk ten aanzien van integratie onderkend. Omdat te veel statushouders in een te korte tijd in deze wijk zijn geplaatst, ervaren bewoners overlast en vervreemding. Hierop heeft het college de zogenaamde "Aanpak Brede Dijk" gelanceerd waarmee de integratie zou worden bevorderd en de zorgen van de bewoners zouden worden geadresseerd. VVD Oudewater verneemt echter van de omwonenden dat er weinig terecht komt van deze aanpak. Daarom heeft VVD Oudewater de volgende vragen:

1 Wij ontvangen graag een overzicht van alle inspanningen en activiteiten die sinds de aankondiging van de aanpak zijn uitgevoerd.

Verbinding in de wijk

Status

De zorgzame buurt

Een jaar geleden is er vanuit de Denktank van De Wulverhorst een initiatief gestart om in elke buurt in Oudewater een buurtverbinder te hebben. Dit is een inwoner die ontmoeting en het omkijken naar elkaar in zijn of haar buurt stimuleert. Inmiddels is er een 3-koppige regiegroep (allen vrijwilligers) en zijn er 14 buurtverbinders actief. Dit aantal groeit gestaag. De regiegroep werkt nauw samen met Het Touwteam van De Wulverhorst.

Buurtvaders

Dit idee wordt uitgewerkt, zoveel mogelijk in samenwerking met het team openbare orde en veiligheid.

Greenspots/groen aan de buurt

Dit loopt, zo nu en dan komen er nieuwe plekken bij.

Training interculturele communicatie

De behoefte wordt onderzocht om een passend aanbod te kunnen opzetten.

(Positief) communiceren

Over zorgzame buurten en de zorgzame gemeenschap wordt regelmatig een artikel in de IJsselbode geplaatst. Verder heeft de Woningraat een oproep gedaan voor de landelijke burendag op 27 september en kijkt naar mogelijkheden om positieve verhalen van burens te publiceren.

De dierenweide

Dit loopt.

Leefbaarheid

Meer aandacht voor sociale integratie

De Woningraat en VluchtelingenWerk hebben afspraken gemaakt over kennismaking bij huisvesting en betrokkenheid daarna.

Er zijn taalmaatjes voor nieuwkomers, maar de behoefte naar buddy's voor sociale integratie is nog niet ingevuld. Hiervoor worden de mogelijkheden onderzocht, gelet op beschikbaarheid van vrijwilligers en juiste begeleiding.

Er wordt gewerkt aan het voornemen om 2 keer per jaar een welkomstbijeenkomst voor nieuwe Oudewaterenaren te organiseren (allen, dus niet alleen statushouders).

Buurtcoach/Buurtbemiddeling

Buurtbemiddeling is actief betrokken en denkt mee in de aanpak. Aan het aanbod wordt meer communicatie gewijd.

Woningen beter

isoleren nav

geluidsoverlast

De mogelijkheden worden onderzocht.

Gevoel van veiligheid

Status

Elkaar aanspreken op gedrag

Onderzocht wordt wat een passende aanpak is, waarbij onder andere potentie wordt gezien in de eerder beschreven 'buurtvaders'.

Ontmoetingsplek voor de jeugd

In overleg met OOV en middels urenuitbreiding van het jongerenwerk wordt dit opgepakt.

2 Welk effect is tot nu bereikt (incl. onderbouwing daarvan)? Zie bovenstaande lijst. Naast het beginnende succes van de buurtverbinders zijn de lijnen tussen de betrokken organisaties korter. De Woningraat en partners weten elkaar te vinden waardoor bijvoorbeeld probleemsituaties sneller en in gezamenlijkheid kunnen worden opgepakt. Het regieteam houdt zicht op het verder uitwerken van de aanpak.

3 Hoe wordt met de bewoners gecommuniceerd over de aanpak?

Vanuit de visie dat het concept van 'zorgzame buurten' zich langzaam verspreid vanuit de bewoners zelf wordt er niet actief gecommuniceerd over de aanpak.

Wel wordt zo nu en dan een artikel gepubliceerd in de IJsselbode. Zo zal in september 2025 aandacht worden geschonken aan de Oudewater-brede impuls 'zorgzame gemeenschap', in samenwerking met verschillende partners. Ook staat een artikel op de planning in samenwerking met Buurtbemiddeling om te laten zien wat zij bewoners kunnen bieden.

4 Wat zijn de lessen die tot nu toe zijn geleerd en hoe worden deze meegenomen in het verbeteren van de aanpak?

Een belangrijke les is dat ideeën de meeste impact hebben als ze vanuit de wijk zelf ontstaan vanuit eigen behoefte en energie, omdat er anders geen beweging komt.

Het elkaar leren kennen verspreidt zich als olievlek en breidt zich over de langere termijn uit. Cultuur- en generatieverschillen blijven, maar het elkaar leren kennen zorgt voor begrip.

Dit wordt meegenomen in de aanpak door het continueren van de inzet van buurtverbinders, verbindende evenementen (ook voor nieuwe Oudewaterenaren), het betrekken van nieuwkomers, en waar nodig training van betrokken organisaties en medewerkers.

5 Verloopt de aanpak volgens het college naar wens en wat kan beter? Zie antwoord op vraag d.

Bijlagen

Vragen reglement van orde: D/25/196910